

BREDASCHIE

STAAT-, LETTERKUNDIG-

NIEUWS.

Dingsdag

COURANT.

EN WETENSCHAPPELIJK

BLAD.

18 October.

FRANKRIJK.

PARIS, den 15den October.

De koninklijke familie zal eerstdaags van het kasteel van St.-Cloud zich naar Fontainebleau begeven, alwaar reeds voorbereidselen voor hare ontvangst zijn gemaakt. De koning en koningin der Belgen zullen het hof derwaarts volgen. Eerstgemelde zou tot den 5den der volgende maand in Frankrijk blijven.

— In weêrwil van het bewaard incognito zijn de prins van Joinville en de hertog van Aumale te Angers herkend en met de levendigste geestdrift door het volk begroet; den 13den zijn zij van Nantes naar Lorient vertrokken om van daar naar Brest te gaan, waar zij zich scheep zullen begeven.

— Het half officieel blad de *Messenger* zegt, dat het berigt door den *Courrier Français* gegeven, nopens de verandering in het opperhevel der nationale garde van Parijs, ongegrond is.

— Gedurende het verblijf van het hof op oet kasteel van Eu en St. Cloud, is men op het kasteel van de Tuilerien ijverig bezig, hetzelve te versterken; de acht groote korps de garde, die zich op het voorplein van het Paleis bevinden, zijn vergroot; dezelve zijn met ijzeren hekken en schietgaten voorzien, zoodat geen van deze posten door verraad of bij verrassing ingenomen of overweldigd kunnen worden; de post aan de straat *des Pyramides* is met een twaalf-tal ladders voorzien, om door de vensters in het Paleis (in het *pavillon Marsan*) te kunnen klimmen, indien hetzelfde aangevallen werd. Men heeft een overdekten doorgang van de kazerne van het Carrouselplein naar de groote vertrekken van het paleis aangelegd. Het kasteel zal gedurende dezen winter op de volgende wijze bewaard worden: men weet, dat er 4 Infanterie kazernen rondom het paleis liggen.

(te weten: die van het *Carrousel*, van de straat *St. Thomas*, van de *Assomption* en van de kaai *Orsay*.) Deze kazernen zullen zoo veel troepen bevatten, als eenigzins mogelijk zal zijn. Rondom het Paleis zijn 16 posten, die door soldaten van verschillende korpsen zullen betrokken worden; vier kleine posten zijn door nationale garden bezet. Verder staat rondom het plein en den tuin van het Paleis, zoo wel van binnen als van buiten, 62 schildwachten; eindelijk is er bij de vertrekken des konings een post van adjudanten en ordonnans-officieren, terwijl een aanzienlijk getal politie dienaren, speciaal voor de dienst van het hof ingerigt, voorhanden zullen zijn. Nooit heeft men eene belegerde citadel zoo wel bewaakt gezien als ons paleis.

— Z. K. H. de Prins van Capua is met zijne familie te Parijs aangekomen.

— De *Moniteur* maakt den staat bekend van de opbrengst der indirecte belastingen gedurende het eerste half jaar 1842. Daaruit blijkt eene vermeerdering van 42,774,000 fr. op het jaar 1840 en van 2,537,200 op het jaar 1841; de vermeerdering loopt voornamelijk op de registratie- en douaneregten, de dranken, de binnenlandsche suiker en den tabak.

— De minister van oorlog heeft autorisatie verleend aan de trappisten om eene modelhoeve in Algerie daar te stellen en 2000 hectares land ter hunner beschikking gesteld.

— De berigten uit Madrid tot den 5ten II. hielden dat de verjaardag van den 7den October bijna ongemerkt was voorbijgegaan; evenzoo zou het gaan met den kort daarop invallenden verjaardag der koningin.

Men verzekerde te Madrid dat de beruchte *Maroto* eerstdaags de hoofdstad zou verlaten en zich naar Cadix begeven om zich daar naar de Vereenigde Staten in te schepen.

Andere berigten van dezelfde dagteekening, bevelen, dat van regeringswege twee bevelschriften het licht hebben gezien, als: 1°, ten einde den verkoop van de nationale goederen te bevorderen, heeft de minister van finantien last gegeven, eigendommen, welke nog niet vervreemd zijn, dadelijk ten verkoop aan te slaan; 2°. De benoeming van eene commissie, belast om in een enkel wetsont-

werp de verschillende bepalingen nopens de vrijheid der drukpers tot een geheel te brengen. De wetsvoordragt deswege, zal die maatregelen moeten inhouden, waarvan de ondervinding en de misbruiken, door de drukpers bedreven, de noodzakelijkheid hebben aangetoond.

— Men heeft bijzondere tijdingen uit Konstantinopel van den 27sten September, waarin de hording van Persie weder als geheel vredelievend afgeschilderd wordt. Het geduchte leger van den Schach, dat regtstreeks op de turksche hoofdstad moest aantrekken om den Sultan van den troon te werpen, had zich bepaald tot eenige troepen die naar de grenzen getrokken waren en daar halt gehouden hadden. Het hof van Teheran had sedert zijne begeerte te kennen gegeven om de geschillen in der minne te beslechten; zulks zou spoedig tot stand komen, en wel onder bemiddeling van Engeland, welke de engelsche gezant sir *Stratford Canning* officieel aangeboden had.

— Ter beurze van heden (15 October) waren genoteerd: 5 pCt. 118,80; 3 pCt. 80,05; Nap. r. 107,95; Sp. Ardoins 21¼; Rom. L. 106.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 14den October.

Volgens berigten uit Petersburg, van den 6den dezer, is Z. M. de Keizer den 27sten der vorige maand, des avonds, te Pultawa aangekomen.

Het had te Petersburg reeds sterk gesneeuwd en des nachts was de thermometer onder het vriespunt.

— Het bevestigt zich volkomen, dat de graaf van Nassau nog slechts als dan naar Holland wederkeeren om daar zijn vast verblijf te houden. De Prinses *Albert* zal, naar men verneemt, haren doofschlügen vader vergezellen en in de eerste plaats ettelijke dagen op het Loo, doch later eenige weken te 's Hage doorbrengen. Deze Vorstelijke personen zullen, zoo men verzekert, eerst een bezoek aan het hof van Weimar afleggen, alwaar tegen dat tijdstip ook de erfgroothertog met zijne jonge gemalin, de kleindochter des graven van Nassau, zich zal bevinden.

De troepen, welke bij Pesth bijeen gekomen waren, om manoeuvres te verrigten, zijn ten gevolge van het ongunstige weder plotseling naar hunne garnizoenen teruggezonden. Den 29. Sept. had er eene wolkbreuk plaats, waardoor de meeste tenten wegdeven. Uit Rome en andere streken van Italië klaagt men bij voortdaring over den regen; ook had men schokken van aardbeving gevoeld.

— De berigten van de Turksche grenzen, van den 2 October, schilderen Servië af als volgeen onder een schrikbewind geplaat. De gevangenis is klein om de slagtoffers van het daar heerschend bewind te bevatten. Men zou daarom op de gruwelijke gedachten gekomen zijn, eenvoudige holen in den grond te graven, om die tot gevangenisplaatsen te doen strekken. De vermogende klassen zijn aan allerlei geweldenarijen blootgesteld.

BELGIE.

BRUSSEL, den 16den October.

De *Moniteur* houdt het berigt dat de jongste leening van 29,250,000 fr. toegelend is door den minister van finantien aan het huis *Rothschild* te Parijs en Londen, en wel tegen den taux van 104¼ pCt., met aftrek evenwel van het gebruikelijke commissie-loon van 2½ pCt. Het nominaal kapitaal der leening is diensvolgens bepaald op 28,621,748 fr. 38 c. De intrest is bepaald op 5 pCt., ingaande met 1 November aanstaande, de coupons zullen telken half jare met 1 November en met 1 Mei betaald worden. De stortingen zullen maandelijks naar de behoefte van de dienst moeten geschieden.

— *l'Indépendant* vermeldt dat de heer *Dujardin* gisteren naar 's Hage teruggekeerd is.

De staats-minister *de Meulenaers*, die voor de jongste beraadslagingen naar herwaarts was gekomen, is weder naar Brugge teruggekeerd.

N E D E R L A N D E N .

BREDA, den 17den October.

Uit 's Hage schrijft men van gisteren :

» Gisteren morgen, tegen half negen ure, begaven HH. KK. HH. de Erfgroothertog en Erfgroothertogin van Saksen-Weimar-Eisenach zich uit Hoogstderzelver hotel naar het paleis des Konings, om aldaar afscheid van Hunne Doorluchtige Ouders te nemen. Kort daarop vertrokken HH. KK. HH., in eene met vier paarden bespannen calèche, terwijl Hunne Majesteiten, zichtbaar aangedaan, op den stoep van het paleis stonden, om een laatst vaarwel toe te wenken aan Hoogstderzelver dierbare Dochter en beminden Schoonzoon. Voor het rijtuig van het jeugdige Vorstelijke paar, waarin ook de Prinsen Alexander en Hendrik gezeten waren, reden de muzik der lanciers en een detachement van de uit officieren der schutterij en van het garnizoen zamengestelde eerewacht; achter hetzelfde, het tweede detachement der genoemde eerewacht, en een rijtuig, waarin zich Z. K. H. de Prins van Oranje bevond, die met zijne Broeders gewenscht had, de geliefde Zuster tot Rotterdam uitgeleide te doen. De trein werd gesloten door den staatsraad burgemeester der residentie, die in een rijtuig met vier paarden volgde.

» Duizenden ingezetenen waven, op het oogenblik van het vertrek, voor het paleis des Konings vereenigd, die door hunne tegenwoordigheid en door luide toejuichingen ondubbelzinnige bewijzen gaven van de achting, den eerbied en de liefde, die zij toedragen aan eene Prinses, die wel het Vaderland en hare geboortestad verlaat, maar steeds aan de bewoners van 's Gravenhage dierbaar zal blijven.

» De bovenvermelde eerewacht en de heer Burgemeester hebben HH. KK. HH. tot aan de Zwet begeleid, waar eene eerewacht uit Rotterdam, onder aanvoering van den heer M. A. T. H. Hoffman, lid der Provinciale Staten van Zuidholland, Hoogstdezelven opwachtte, en tot genoemde stad gebragt heeft, waar de Erfgroothertog en Erfgroothertogin zich in eene stoomboot ingescheept en de reis naar Weimar voortgezet hebben.

— Naar men verneemt, heeft Z. K. H. de Erfgroothertog van Saksen-Weimar-Eisenach den heer Wethouder D. van de Wypersse, ambtenaar van den burgerlijken stand, in persoon zijnen dank betuigd voor de bij gelegenheid der huwelijks plegtigheden genomen moeite, en aan Zijn Ed. Achtb. eenen prachtige diamanten ring, prijkende met het gekroonde naamcijfer van Z. K. H., ten geschenke gegeven.

— Sommige onzer bladen melden als zeker dat Z. M. koning Willem Frederik graaf van Nassau zich in deze maand uit Berlijn over Weimar naar 's Hage zou begeven, alwaar Hoogstdezelve zijn verblijf voor goed zou vestigen. (Zie ook *Duitschland hierboven*).

— De verdienstelijke stempelsnijder aan 's lands munt te Utrecht, de heer D. van der Kellen, heeft een fraaijen gedenkpenning vervaardigd. Op de voorzijde ziet men twee wapenschilden prijkende met de voornamen van het jeugdige Vorstelijk paar. Dezelve leunen tegen een altaar en worden door een Amor met bloemen omkransd. De huwelijksgod, kenbaar door eenen brandenden fakkel, dien hij in de linker hand houdt bekroont dezelve. Op de keerzijde leest men in een krans van rozen in 't latijn de namen der jonggehewden, met de dagteekening van de huwelijksluiting.

— Bij besluit van den 12 dezer, heeft Z. M. aan den gepensioneerden majoor V. A. Rottiers, de vergunning verleend tot het aannemen en dragen van het kruis van honorair ridder der Orde van Malta.

— Blijkens nader onderzoek naar het verzonnen berigt van het vergaan van het oostenrijksch fregat *Bellona*, verneemt men dat de Amsterdamsche *Zeepost*, die dat berigt het eerst geplaatst heeft, hetzelfde per brief uit Texel heeft ontvangen met de onderleekening *pr order* van deszells gewonen correspondent voorzien, welken brief echter gebleken is niet van dien correspondent afkomstig te zijn.

— Laatsleden Woensdag is te Amsterdam, in den ouderdom van 72 jaren, overleden de heer J. van Ouwerkerk de Vries, behalve door kleinere geschriften, voornamelijk bekend door zijne verhandelig: *Over de oorzaken van het verbroek der Nederlandschen handels en de middelen tot herstel*, in 1827 door de Hollandsche maatschappij der wetenschappen te Haarlem met den eereprijs bekroond.

— Men leest in de *Amsterdamsche Stads-Courant*, onder dagteekening van den 14de: « Slechts weinige dagen zijn er verstreeken, sedert het provinciaal gerechtshof van Noordholland alhier, wegens moedwillige brandstichting, een doodvonnis uitsprak: heden ten 2 ure des namiddags, heeft hetzelfde hof den persoon van Johann Frederik Christiaan Gelauff, winkelier in gemaakte kleederen, laatste-lijk gewoond hebbende in de Reestraat alhier, insgelijks schuldig verklaard aan de misdaad van moedwillige brandstichting te zijnen huize, in den nacht van den 29 op den 30 Januarij jl. gepleegd, waarbij gemeld perceel geheel is uitgebrand, en hem diensvolgens almede tot de straffe des doods verwezen. Bij de behandeling dezer zaak deden zich de niet onbelangrijke omstandigheden voor, dat reeds vroeger ten huize van den nu veroordeelde, destijds op den Heiligen Weg woon-

achtig, een zeer verdachte brand had plaats gegrepen, en dat hij reeds vroeger onder niet zeer gunstige omstandigheden in staat van faillissement was geraakt.»

— Uit 's Hage schrijft men het volgende :

» De reden, waarom de heer Raoul Rochette, vaste secretaris der Akademie van Schoone Kunsten, lid van het Fransche Instituut en Directeur van het Kabinet van Oudheden en der Koninklijke Bibliotheek, te Parijs, zich herwaarts had begeven, bestond in zijn verlangen, om het Koninklijke Kabinet van Penningen en Gegraveerde Steenen in de residentie te zien, en in het bijzonder, de aldaar berustende Babylonische en Persepolitiaansche cilinders, waarvan genoemd Kabinet door den ijver en de welwillendheid van Z. Exc. den baron van Zuylen van Nyevelt, tijdens zijn gezantschap te Konstantinopel, een aanzienlijk getal en daaronder zeer opmerkelijke, bekomen heeft in oogenschouw te nemen, ten einde van deze voor de geschiedenis en de kunst zeer belangrijke gedenkstukken gebruik te kunnen maken in een werk, waarmede hij zich sinds verschillende jaren bezig houdt. De heer Raoul Rochette heeft het genoeg gehad, onder de bedeelde cilinders, voor zijn oogmerk zeer gewigtige te vinden, waarvan de afgietsels hem reeds gedeeltelijk gegeven, en de overige toegezgd zijn.

— Uit Utrecht schrijft men :

» Hier in een der tuinen aan de Oostzijde van den Oude Gracht, heeft men ook een bewijs van de buitengewone vruchtbaarheid van dit jaar. Aan een wijngaard ziet men rijpe druiven, nieuwe trossen, wier beziens de grootte van erwten hebben, en trossen van eerst bloeiende druiven. In een' anderen tuin aan denzelfden kant der Oude Gracht vindt men een' persikenboom, die niet alleen voor de tweedemaal gebloeid heeft, maar nu reeds voor de tweedemaal vruchten heeft ter grootte van eene groote hazelnoot.

— Dezer dagen is eene Fransche overzetting uitgekomen van Brinio, een der verhalen, voorkomende in *Onze Voorouders, in tafereelen geschetst*, van Mr. J. van Lennep. De vertaler, de Heer F. Douchez, die zich reeds zoo gunstig door de uitgave van onderscheidene stukken bij ons heeft bekend gemaakt, heeft ten volle aanspraak op den welverdienden dank van onze landgenooten, voor het belangeloos ondernemen en gelukkig volbrengen van dezen moeilijken arbeid. Naar wij vernemen, zal dit gedeelte door de verhalen gevolgd worden, van welke de heer Douchez nu slechts een nittreksel in eene inleiding heeft gegeven, zoo de onderneming dien bijval mogt vinden, dien men reden heeft daarvan te kunnen onderstellen, daar een der meest geachte voortbrengselen van onzen verdienstelijken van Lennep daardoor ook bij den vreemdeling zou bekend en bewonderd worden.

Een Engelsch dagblad geeft, ter gelegenheid van den geboortedag van Koning Lodewijk Philips, de volgende bijzonderheden nopens de gewoonten van Z. M. die nopens de door hem gevolgd leefregels. Af de geruchten, volgens welke Z. M. door waterzucht zou zijn aangestast, zijn, zegt dit dagblad, zonder eenigen grond. De koning heeft geenerlei organische ziekte, en over het algemeen is zijne gezondheid volmaakter dan die van 99 personen op de 100. Zijne leefwijze is zeer geregeld, en ware het niet, dat hij tot laat in den nacht veel werkte, dan doet hij niets, dat zijne gezondheid in het minst benadeelen kan. Men mag zelfs betwijfelen of dit late opblijven hem wel immer schadelijk is geweest. Men verzekert, dat van de zes nachten de koning er voorzeker vijf van 11 of 12 tot 3 of 4 ure des morgens alleen doorbrengt. Dit zijn de uren, welke hij wijdt aan zijne correspondentie met zijne gezanten of met de geheime agenten, welke hij aan onderscheidene hoven onderhoudt; ook maakt hij alsdan zijne aantekeningen voor de zaken van den volgenden dag gereed. Men verhaalt ook, doch dit berust vermoedelijk slechts op eene gissing, dat hij geregeld een uur elken dag doorbrengt met het schrijven zijner *Mémoires*. Ofschoon Lodewijk Philips zoo laat te bed gaat, staat hij niet minder vroeg op, en wanneer hij op het land is, doet hij voor zijn ontbijt eene wandeling, blijft een half uur met zijn gezin praten, en brengt vervolgens een uur met het lezen der dagbladen, zoo wel die der oppositie als de ministerielen, door. Hij heeft bovendien eenen secretaris, wiens eenige taak is om aan den Koning aan te wijzen hetgeen in de dagbladen belangrijks, hetzij als polemiek hetzij als tijding, voorkomt. Eindelijk ook ontvangt hij dagelijks een bulletin, bevattende nittrekkels der voornaamste Europeesche dagbladen. Tegen 12 ure verleent hij audientie aan zijne bijzondere vrienden en van de mappen, die zich in de kunsten of wetenschappen eenen naam verworven hebben, of welke hij onder zijne bijzondere bescherming heeft genomen. Daarna begint hij zich met zijne ministers of met anderen oledig te houden over de gewone en dagelijksche aangelegenheden van den Staat, zoodat hij van de 24 uren slecht vijf of zes aan den slaap wijdt.

KONINGIN VICTORIA

(Uit het *Conversations-Lexikon der Gegenwart*).

(Vervolg van N°. 124 en slot).

Te midden dezer betrouwenwaardige woelingen werden de toehereidselen gemaakt voor het huwelijk der koningin. Den 16den

Januarij 1840 werd het parlement geopend; onmiddellijk daarop werden twee voordragten van wet ingediend, waarvan de een, betrekkelijk de naturalisatie van Prins *Albert*, het eerst aan het huis der lords werd aangeboden, de andere, strekkende om den Prins eene jaarlijksche apanage van 50,000 ponden sterling toe te leggen, het eerst aan het huis der gemeenten. Beide voorstellen werden niet zeer gunstig opgenomen, en de debatten over dezelve in de beide huizen van het parlement gevoerd, moesten op de koningin zoowel als op haren toekomstigen gemaal eenen zeer onaangenaamen indruk maken. Toen het voorstel nopens het jaargeld in het huis der gemeente werd voorgedragen, trad het radikaal lid *Hume* op, wiens vaste stelregel sedert jaren is geweest, om bij iedere gelegenheid de grootste spaarzaamheid aan te bevelen, met de zonderlinge vraag, of men wel aan de gevaren gedacht had, waaraan een jongman te Londen zou blootgesteld staan, wanneer men hem zooveel geld in den zak gaf? Naar zijne meening had de Prins, zoo lang de koningin leefde volstrekt geen jaarlijksche toelaag noodig, daar de civiele lijst groot genoeg was om het jonge paar te onderhouden; slechts uit achting voor zijne vrienden, die van eene andere meening waren, wilde hij zich laten overhalen, om aan den toekomstigen gemaal der koningin, even als aan andere Prinsen van het koninklijk huis, een jaargeld van 21,000 ponden sterling toe te leggen. Dit voorstel vond echter geringen bijval; een ander van de zijde der tories gedaan, volgens welk het jaargeld des Prinsen slechts op 30,000 ponden sterling moest bepaald worden, werd intusschen door het huis met eene groote meerderheid van stemmen aangenomen. Even beleedigend voor het gevoel, zooal niet voor de materiele belangen der koningin, was eene stemming over de naturalisatie-bill in het huis der lords. De bill bepaalde dat Prins *Albert* den voorrang boven alle koninklijke Prinsen zou hebben; daartegen verhieven zich de redenaars der torypartij, met de anders gematigde hertog van *Wellington* aan het hoofd, zeggende hunne toestemming onmogelijk te kunnen geven, dat een vreemd vorst den voorrang boven de engelsche Prinsen van koninklijken bloede verkreeg. De ministers zagen zich genoodzaakt de bepaling over den voorrang uit het ontwerp te laten, en prins *Albert* werd genaturaliseerd, zonder, gelijk de torybladen bij meer dan eene gelegenheid boosaardig aanmerkten, eenigen in Engeland erkenden rang, te bekomen. Onmiddellijk na deze voor de hooge personen die het betrof niet zeer aangename afdoening dezer zaak, kwam de Prins in Engeland aan, en den 10den Februarij werd het huwelijk met de gebruikelijke plegtigheid voltrókken.

Op de staatkundige betrekkingen des lands had het huwelijk niet den minsten invloed, daar Prins *Albert* geheel uitgesloten bleef van alle deelneming aan de regeringszaken. In het parlement duurde de twist tusschen de whigs en de tories met onafgebrokene hevigheid voort. Weinige dagen na de opening der zitting deed een der ondergeschikte redenaars van de tories het voorstel, dat het huis door een adres aan de koningin verklaren mogt, dat de ministers het openbaar vertrouwen niet bezaten. Tot een zoo stouten aanval was de tijd nog niet gekomen, daar in weerwil van de verdeeldheid tusschen de whigs en hunne aanhangers ontstaan, de haat tegen de tories toch te sterk was, dan dat men er toe kon overgaan om gemeene zaak met de tories te maken. Dat de whigs en hervormingsgezinden echter niet uit bijzondere liefde voor de ministers op hunne zijde bleven, bleek duidelijk zoodra de gelegenheid zich aanbood om hunnen persoonlijken afkeer, zonder openbaren afval van de zaak, te doen kennen. Zoo werd een voorstel doorgedreven, waarbij de regering gedwongen werd de nauwkeurigste opgaven over den finantielen toestand des lands over te leggen, alhoewel de kanselier van den schatkist zich had verontschuldigd, dat de bouwstoffen daartoe nog niet gereed waren. Ook verzette zich het huis der gemeenten tegen eene administratieve maatregel, die de tegenstanders van het bestuur als eene onwaardige handelwijze met ambten hadden voorgedragen. Nadat alzoo het terrein bereid was, naderde het oogenblik waarop het ministerie kon omvergeworpen worden. Lord *Stanley*, vroeger een der invloedrijkste leden van de whigpartij, maar die sedert jaren zich van hun gescheiden had, kwam met een schijnbaar onbeduidend voorstel voor den dag, zoo het heette slechts de strekking hebbende, om de talloze misbruiken te weren, die bij de verkiezingen der iersche parlementsleden plaats hadden, doch met het oog op de iersche volkspartij haar overwigt bij de verkiezingen te benemen en daardoor de whigs van hunnen sterksten steun te berooven. De ministers en hunne vrienden namen alle middelen te baat, welke de parlementaire taktiek hun aanbood, om het voor hen verderfelijck voorstel te weren. Het eenige wat zij daardoor konden uitwerken, was dat zij de beraadslagingen op de lange baan hielden en dat het einde der zitting naderde voor het voorstel had kunnen aangenomen worden. De ministers hadden reeds bij herhaalde stemmingen de nederlaag bekomen, toen lord *Stanley* besloot zijn voorstel terug te nemen, om de afdoening der voor's lands dienst dringende zaken niet langer op te houden, waarbij hij echter uitdrukkelijk verklaarde, dat men in de volgende zitting geene dergelijke toegewendheid van hem moest verwachten. Terwijl de regering met zulke

twisten bemoeijelijkt werd, was de koningin aan een persoonlijk gevaar blootgesteld, waarop zij onmogelijk kon voorbereid zijn en dat zij slechts door een toeval ontging. Zij deed met haren gemaal den 10den Junij 1840 des avonds een rijdtochtje door Hydepark, toen twee pistoolschoten vielen, die blijkbaar tegen het koninklijk rijtuig gerigt waren. De dader, een jong mensch van 17 jaren, met name *Oxford*, werd terstond gevangen genomen en bekende dat hij de koningin had willen vermoorden. Het vermoeden 't welk men dadelijk opvalte, dat hij het werktuig van de eene of andere staatkundige partij was geweest, bleek echter ongegrond te zijn. Uit het rechts-onderzoek bleek dat de verdwaasde jonge mensch slechts door de zucht was verleid om opzien te barep, zoodat hij dan ook met recht voor bijsterzinnig verklaard en in een krankzinnigen-gesticht werd opgesloten. De gelukwenschen door de beide huizen van het parlement aan de koningin gerigt, waren ditmaal iets meer dan een bloot formulier, want zij waren de tolken van de gevoelens en gezindheden, waarvan de groote meerderheid der natie doordrongen was. Eene verblijdende omstandigheid voor de getrouwe aanhangers van het regerende stamhois was de gelukkige verlossing der koningin op den 10den November 1840 van eene vorstin, aan wie den 10den Februarij 1841 bij den doop de namen van *Victoria Adelaide Maria Louise* gegeven werd. In het jaar 1841 beviel de koningin voor de tweede maal, en wel van een Prins, aan wien bij den doop, den 25sten Januarij, van dit jaar, de namen van *Albert Eduard* gegeven werden. — Hoe in het zelfde jaar het ministerie veranderd en sir *R. Peel* aan het hoofd van de zaken gekomen is, ligt nog te versch in het geheugen, om daarvan bijzondere melding te behoeven te maken.

PAYNE'S UNIVERSUM.

De koper- en staalgravure, de steendrukkunst en de kunst om op hout te snijden, thans tot eene vroeger nooit gekende hoogte gebragt, kunnen tegenwoordig gesteld worden onder de meest doelmatige middelen, door welke goede smaak verspreid, liefde voor kunsten en wetenschappen opgewekt, en algemeene kennis bevorderd worden. Indien wij het keurig gegraveerde plaatwerk, de fraai gesteendrukte of kunstig op hout gesneden tafereelen, die in de laatste jaren in het licht zijn verschenen, en den geringen prijs, waarvoor dezelve thans verkrijgbaar zijn, vergelijken met het grove prentwerk, dat ons in onze jeugd in handen gegeven werd, en zoo weinig geschikt was, om ons liefde voor kunst en goede smaak in te boezemen, terwijl men voor iets beters aanzienlijke sommen moest besteden, — dan merken wij een groot verschil op, en kunnen ons niet genóeg verwonderen over den verbazenden vooruitgang, welke ook hierin zichtbaar is; terwijl wij ons tevens verheugen over de gelegenheid, die er voor het opkomend geslacht bestaat, om op eene weinig kostbare en aangename wijze, door het beschouwen naderlijk van fraai en nauwkeurig vervaardigde afbeeldingen van natuur-tafereelen, van stads-gezigten, van gebouwen, die door schoonheid uitmunten, van merkwaardige gedenkstukken, ja van alles, wat bezienswaardig en belangrijk is, van alles, wat op onze aardbol schoon en verheven kan heeten, zijnen smaak te beschaven, zijne kunstmin te verhoogen en eenen schat van wetenswaardige kundigheden op te doen. — Voor iemand, die niet in de gelegenheid is, om te kunnen reizen, en de schoone natuurtooneelen te beschouwen, die de wereld zoo ruimschoots aanbiedt zijn keurige en uitwerkte teekeningen, schetsen en platen eene niet onbelangrijke vergoeding: hij kan zich verlustigen in den aanblik van al dat schoons, door de graveernaad met eene bewonderenswaardige nauwkeurigheid op staal geëst; voor den reiziger zijn dergelijke afbeeldingen aangename herinneringen, die hem als het ware terugvoeren naar de plaats, waar hij de geschetste tafereelen in natura heeft bezigtigd.

Onder de plaatwerken, die hiertoe vooral het best kunnen dienen, bekleedt het aan het hoofd dezes genoemde *PAYNE'S UNIVERSUM* eene eerste plaats. De platen van dit in Duitschland in het licht komende *prachtwerk* zijn voortreffelijk op staal gegraveerd door de keurige stift van den Engelschen, thans te Leipzig gewestige graveur *A. H. PAYNE*, naar teekeningen en schetsen van verschillende meesters, en stellen niet alleen de merkwaardigste natuur-tafereelen, de schoonste stads-gezigten, de fraaiste gebouwen voor, welke de wereld ter beschouwing aanbiedt, maar ook tooneelen uit het openbaar en huislijk leven, portretten van beroemde mannen en vrouwen, gedenkteekenen enz. — Zoodat dit plaatwerk zich evenzeer door *rijkdom verscheidenheid en afwisseling*, als door *fraaiheid van uitvoering* aanbeveelt.

De boekhandelaar *R. J. SCHIERBEEK JUNIOR*, te *Groningen*, heeft het voornemen opgevat, om dit *prachtwerk*, dat, even als het met roem bekende *Universum* van *MERZER*, in Duitschland grooten opgang maakt, en door de verscheidenheid van tafereelen het zelfs van dezen zijnen medebroeder wint, in te rigten voor den Nederlandschen lezer, en hetzelfde bij maandelijksche afleveringen mittegeven, indien eene behoorlijke intekening hem eenigermate tot het bestrijden der daartoe vereischte aanzienlijke kosten in staat stelt. Een prospectus ziet daarvan reeds het licht, tegelijk met de eerste aflevering, welke als proeve van de waarde van het werk kan vertrekken, en vier uitmuntende op staal gegraveerde platen bevat, voorstellende *negen stadsgezigten uit Londen* en *negen uit Parijs*, eene zeer fraaie afbeelding van *Gibraltar* en een van *Stierengevecht in Spanje*.

Maandelijks zal van dit *prachtwerk* eene aflevering het licht zien, voor den, vooral in ons Vaderland, waar het debiet nimmer die uitgestrektheid kan hebben, als in grootere Rijken, zeer geringen prijs van 50 centen iedere aflevering, met drie of vier op staal gegraveerde platen, even zoo vele op hout gesneden afbeeldingen en eenen ophelderenden tekst. Ten einde zijne landgenooten nog meer aan te moedigen, hem door intekening in staat te stellen, zijne belangrijke onderneming door te zetten, en de waarde van het

werk voor hen te verhoogen, heeft de heer **SCHRAAVER** geene slaafschke vertaling van den Duitschen tekst willen geven, maar door *eene bekwame hand* eene voor Nederlanders geschikte ophelderende beschrijving van het plaatwerk doen vervaardigen, zoodat ons, als het ware, een *oorspronkelijk* voor ons geschreven, in een *Nederlandsch gewaad gekleed boek* door hem wordt aangeboden. — Tot verdere aanprijzing gelooven wij niet beter te kunnen doen, dan om onze lezers uit te noodigen, bij hunne boekverkoopers de eerste aflevering te gaan zien, welke aldaar voorhanden is, terwijl wij in het aan onze geabonneerden toegezonden n°. 25 van ons *Mengelwerk* hebben medegedeeld, hetgeen in den tekst van deze eerste aflevering de beschrijving voorafgaat van de Parijsche stadsgezigten, en als proevendien kan van den *fraaijen en beknopten stijl*, waarin de ophelderende beschrijving der platen geschreven wordt.

Ter AMSTERDAMSCHER BEURS van II. Zaterdag werden verhandeld: Ned. 2 1/2 pCt. 52 zeven zest.; id. 5 pCt. 101 dert. zest.; Kansb. 26 1/4; Amort. Sijndik. 4 1/2 pCt. 94 zeven zest.; 3 1/2 pCt. 77 1/2; Domein lusr. 101 1/4; Handelsm. 136 1/2; O. Indie 99%; Spoorweg op Haarlem 70; op Rott. 67 3/4; Rijn Spoorweg 91 3/4; Haarlemmermeer 104 1/4; Rusland 106; id. 4 pCt. 88 3/4; Inschrijving van Assign. 6 pCt. 68 elf zest.; Certif. van dito 6 pCt. 70 3/4; Spanje 15 3/8; Oost. Met. 108 1/2; Amerika 6 pCt. 58; dito 5 pCt. 49.

* * H. BROEDERS, Kostschoolhouder te *Hilvarenbeek*, verlangt tegen 1mo Januarij e. k. een' **SECONDANT**, van de Protestantische Godsdienst, die, behoorlijk geëxamineerd, het Fransch vlag spreekt en grondig kan onderwijzen. Het traktement zal naar de bekwaamheden geregeld worden. Brieven franco.

* * **PASSEMENTWERKERS-KNECHTS**, (TAFELWERKERS) vast werk begeerende, adresseren zich in Persoon, of met franco Brieven, onder de Letters K. H., ter Stads-Drukkerij bij de Wed. P. VAN WAESBERGE & ZOON, te Rotterdam.

VERKOOPING

BIJ

GEREGTELIJKE UITWINNING.

Op Dingsdag den twee-en-twintigsten November 1842, des voormiddags ten tien ure, zal er ter Civile Rolle der Arrondissements-Regtbank te Breda, zitting houdende op het Stadshuis aldaar, in den vorm der Wet worden overgegeven tot de Geregte lijk e Veiling en Verkoop van:

Eene HUIZINGE in twee Woningen verdeeld, en STAL of SCHUUR, met TUIN en ERVE, aan den anderen, staande en gelegen te 's Prinsenhage, Kadastraal ingedeeld Sectie O, Blok C, N°. 288; HUIS, SCHUUR en ERVE, groot een Roede, acht Ellen, N°. 289; HUIS, groot twee-en-twintig Ellen en N°. 142, ~~TUIN~~ ~~op het~~ Roeden, zeventig Ellen, te verkoopen ~~in~~ ~~koop~~; hebbende dit VAST GOED een belastbaar inkomen van f 6,58 voor ongebouwd Eigendom, en was ~~in~~ ~~de~~ ~~overschrijving~~ van het Proces-Verbaal van Arrest, belast met drie inschrijvingen, een groot f 600,00 kapitaal, de tweede f 400,00 kapitaal en de derde f 200,00; zijnde dit Percèel overigens in Executie gearresteerd en wordt hetzelfde geëxecuteerd ten verzoeke van ARNOUT RENNEN, Hovenier, wonende te 's Prinsenhage, als Vader en Voogd zijner minderjarige Kinderen MARIJN en JAN RENNEN, voor wien als Procureur wordt gesteld en ten deze zal occurreren den Heer en Mr. GERARD KLEIJN, Advokaat en Procureur bij de Arrondissements-Regtbank te Breda, en wonende aldaar in de Sint-Katharina-straat, Letter D, N°. 66; alwaar hij Requirant regters zijn domicilie heeft verkozen, op en ten lasten van MARIA MACHIELSEN, Weduwe van ADRIAAN JANSSEN, Arbeidster, wonende te 's Prinsenhage; en worden voorschreven VASTE GOEDEREN in éenen Koop verkocht en door den Executant ingezet op vijf honderd Guldens.

Den Procureur Executant,

Mr. G. KLEIJN.

VERKOOP VAN MOLENS.

De Notaris J. SMITS, gevestigd te *Tongelre*, ten behoeve van den Hoogwelgeboren Heer J. L. Baron VAN SCHERPENZEEL HEUSCH, Heer VAN MIERLO, enz., wonende te *Ruremonde*, op den 9. November 1842, Verleen, en den 23. dito definitief

VERKOOPEN:

Den welbekanten WIND-GRAANMOLEN, met bijbehorende BOUWHOEPE, zamen groot 10 Bunders, 34 Reeden, 51 Ellen, alles in goeden staat, staande en gelegen te *Mierlo*, eene Gemeente met 2060 inwoners, en eene aanzienlijke BROUWERIJ. Den Molen te aanvaarden 24 Junij 1843.

Als ook

Den idem WATER-, GRAAN- en OLIJMOLEN te *Col*, onder *Tongelre*, bij *Eindhoven*, met MOLENHUIS, TUINEN, BOUW-

en WEILANDEN, HAKHOUT en HEIDE, zamen groot 2 Bunders, 43 Roeden, 22 Ellen. *Tongelre* telt 810 inwoners, Den Molen te aanvaarden 1 Februarij 1844.

De Verkoop zal gedaan worden bij den gezegden Watermolen, ten huize van de Wed. J. SMITS, om 9 ure des voormiddags, in percelen en in massa's; alles breeder bij Billetten omschreven. Nader onderrigt te bekomen bij voornoemden Heer Eigenaar en bij M. VAN DRIEL, Mr. Molenmaker te *Mierlo*.

* * Bij R. J. SCHIERBEEK JUNIOR, te GRONINGEN, is uitgegeven de eerste Aflevering van een uitmuntend PLAATWERK, hetwelk, onder den titel van:

PAYNE'S UNIVERSUM,

zal uitkomen in maandelijksche Afleveringen, ieder voorzien van 3 of 4 fraaije GRAVURES OP STAAL, 3 of 4 *Houtsneden* en een OORSPRONKELIJKEN, verklarenden Tekst, à 50 Cents. Een nader PROSPECTUS van dit PRACHTWERK, hetwelk zich even zeer door AFWISSELING en VERSCHIEDENHEID VAN VOORSTELLINGEN, als door eene NETTE UITVOERING en een' ALLEZINS BILLIJKEN PRIJS, aanbeveelt aan iederen Beminnaar van voortbrongelen van Kunst en Wetenschap, is GRATIS te bekomen; terwijl de INTEEKENING tot den 15. November e. k. bij alle BOEK- en KUNSTHANDELAREN des Rijks is opengesteld.

* * Door BROESE & COMP., te Breda, wordt met succes gedebiteerd:

TIJDSCHRIFT

VOOR

AANKOMENDE ONDERWIJZERS.

IN 4 STUKKEN 'S JAARS KOMPLEET.

Prijs per Jaargang f 2,00.

De inhoud van dit Tijdschrift bepaald zich tot de drie volgende hoofdonderwerpen:

- I^o. AANKONDIGING VAN NIEUW UITGEKOMENE BOEKEN.
- II°. MENGELINGEN.
- III°. VRAGEN EN OPGAVEN.

In de eerste afdeeling worden de lezers met het bestaan van zulke werken bekend gemaakt, die of voor schoolgebruik, of tot eigene vorming van den onderwijzer worden in het licht gegeven.

De mengelingen bestaan in opstellen over opvoeding en onderwijs, zielkunde, taal, rekenkunde, aardrijkskunde, natuurkundige wetenschappen, geschiedenis, godsdienst en zedekunde, of andere doelmatige onderwerpen.

De derde afdeeling bevat:

1. Vragen over opvoeding en onderwijs.
2. a. Taalkundige vragen.
- b. Opstellen ter verbetering en ontleding.
3. a. Vragen over de theorie der rekenkunst.
- b. Rekenkundige voorstellen.
4. Aardrijkskundige vragen en voorstellen.
5. a. Vragen over de natuurkunde, natuurlijke historie, technologie, enz.
- b. Natuurkundige voorstellen.
6. Geschiedkundige vragen, zoo over de bijbelsche en vaderlandsche als over de algemeene geschiedenis.
7. Vragen over godsdienst en zedekunde.
8. Bijzondere onderwerpen.

De strekking van deze afdeeling is zeer nuttig, daar zij, met eenen edelen naijver, den lust opwekt tot beproeving van eigene krachten, en daardoor de overtuiging doen erlangen hoe ver die krachten reiken, terwijl het vinden van het gezochte een wezenlijk genoegen oplevert. Om in de behoefte van de lezers te voorzien, is deze afdeeling zoo ingerigt, dat zij met den aard en gang der werkzaamheden van een examen overeenkomt, en de bouwstof voor dezelve, zoo veel mogelijk, gelijk zijn aan de opgaven van plaats hebbende examens.

De schoolonderwijzers, schoolonderwijzers-gezelschappen, ondermeesters en kweekelingen worden steeds beleefdelijk uitgenoodigd tot het leveren van gepaste bijdragen en het beantwoorden en oplossen van vragen en voorstellen, die in dit tijdschrift voorkomen. De inzenders van eenig opstel, van vragen, voorstellen, enz., kunnen dezelve met hunnen naam of hun naamcijfer onderteekenen, om bij de opname te worden vermeld, zoo als ook eene lijst van de voornaamste oplossers achter elk stukje geplaatst wordt.

Zes Jaargangen zien van dit Tijdschrift het licht. Om de aanschaffing dezer deelen gemakkelijk te maken voor Nieuwe Inteckenaars, worden, zoo lang de geringe voorraad strekt, de zes eerste Deelen of Jaargangen tegen f 1,50 per Jaargang geleverd.